

Čudodelni orehi

(Abesinska pravljica)

»Srečen tisti, ki mu je kdaj v življenju dano, stopiti na sveta tla svetega mesta Aksuma,« je pravila stara sužnja Moabit svojemu varovancu, dečku Teferiju, ki jo je verno poslušal.

Saj mu je dobra, ljubezniva Moabit, njegova nekdanja pestunja, že tolikokrat pripovedovala vsemogoče zgodbe, čudovite pravljice in dolge povesti, toda še nikoli se nobene besede niso tako vtisnile v njegovo srce kakor te.

Da, srečen bi rad postal deček Teferi, tako srečen, da bi od svoje sreče lahko dal tudi materi in očetu, ki se morata boriti z bedo, revščino.

Nekoč je bil oče imeniten gospod, spoštovan in bogat ras.* Pa se je hudo zameril cesarju, ker se je zoperstavljal njegovemu ukazu in je zato prišel v nemilost.

Od takrat se je naselilo gorje v očetovem domu. Deček Teferi je čedalje bolj spoznaval to gorje. Vroče si je želel, da bi že kaj kmalu postal velik in močan, da bi mogel pomagati svojima roditeljema. Hotel je iti do samega cesarja in ga prositi milosti. Toda sužnja Moabit ga je posvarila:

»Ne hodi, sonce mojega gospoda! Cesar bi te ne uslišal, pač pa bi te dal ukleniti in vreči v najglobokejšo ječo.«

* rus = knez

»Pa mi povej, kje je tisto sveto mesto Aksuma?« je vprašal Teferi z žarečimi očmi svojo varuhinjo.

»Oh, to je pa daleč, sinko, zvezda naše hiše. Nikoli bi ne prišel tja, puščava bi te pogubila, visoko gorovje bi ti zastavilo pot, ubil bi se v skalovju. A če bi vendar prišel pred sveto mesto, vanj bi ne mogel, ker —«

Sužnja je umolknila in pobožala dečka po ogljenočrnih kodrastih laseh.

»Zakaj molčiš?« je vprašal deček; »povej mi do konca, dobra Moabit.«

»Ne mogel bi, pravim,« je po kratkem premisleku nadaljevala sužnja, »ker si še premlad in bi ne znal odgovoriti na težka vprašanja, ki bi ti jih zastavil zmaj pred svetim mestom. Brez vsakih sredstev bi ostal zunaj na polju, prepuščen divjim zverem in moskitom, a slednjič bi te zmaj še raztrgal.«

Teferija so bila sama ušesa.

»Jaz,« je zašepetal, »jaz bi znal odgovoriti zmaju, ali verjameš, Moabit?«

»Ne bi znal, ne morem verjeti tega, zlato mojih dni. Mnogo se jih je že odpravilo na pot proti daljnemu svetemu mestu, a nobeden ni došel in le malokateri so se vrnili. Tudi ti bi se več ne vrnil, Teferi.«

Stari sužnji so se prikradle solze v oči, deček Teferi se je nekam zamislil.

Nato se je kmalu odpravil spat. Toda zaspal ni. Čakal je, da so vsi pospali, nato se je tiho dvignil z ležišča.

Njegova varuhinja, sužnja Mozabit, je v nasprotnem kotu mirno sopla.

Teferi si je ogrnil plašč in po prstih odšel iz hiše.

preko ramen, in privlekel iz nje polno prgišče orehov.

»Na, spravi,« je dejal, »to so čudodelni orehi. Z njimi se boš prebil skozi vse nevarnosti na dolgi poti.

Ko je stopil na dvorišče, je v mesečini zagledal sključenega, bradatega moža, kako je nepremično stal ob drevesu.

Deček Teferi se mu je pogumno približal.

»Kaj iščete tukaj, neznani mož, odkod vas je pripeljala pot?« je vprašal.

»Odkod?« je mirno izpregovoril starček. »Tega ne izprašuj, ker ne bi razumel, čeprav bi ti povedal. Prišel sem zaradi tebe. Vem, da se odpravljáš na dolgo, težko pot, pa sem ti prinesel nekaj, kar te bo obvarovalo vseh nezgod.«

Pri tem je starček segel z roko v popotno bisago, ki mu je visela

A najdebelejšega med njimi hrani do konca potovanja. Potreboval ga boš za dosego svojega cilja.«

In še preden se je strmeči deček mogel zahvaliti starčku, je ta že izginil.

»To je bil sam nebeški ras,« je pomislil Teferi, spravi orehe in stopil v stajo. Tam je odmotal mezga, ga zajahal in oddirjal z njim v mesečno noč.

Brez prestanka je jezdil naprej in naprej po nepreglednih planotah in stepah abesinskih.

Tretji dan pa je bil že tako utrujen, da se je komaj še držal na mezgu. Razjahal je torej in se razgledal naokoli, da bi kje našel

kakšno človeško bivališče. A nikjer ni bilo žive duše.

Teferija sta mučila silna žeja in glad; tudi mezeg je od utrujenosti komaj stal na nogah. Zemlja je bila vsa izsušena, nobenega izvirka nikoder, da bi se deček napil, nobenega drevesa s sočnimi sadeži, da bi si potešil glad.

Tedaj se je spomnil na orehe, ki mu jih je bil podaril neznani starček.

Izvelkel je enega iz torbe pod plaščem, ga strl in pozobal jedro.

Na mah se je začutil okrepcanega, nova moč mu je zaplala po žilah.

Ozrl se je in zagledal na mestu, kamor je bil vrgel orehove lupine, bister studenček. Teferi se je ves srečen sklonil in se napil vode. Tudi mezga je nasitil z enim samim orehom in ga napojil pri studenčku.

Vesel in pokrepčan je spet zajahal žival in se odpravil dalje.

Pot je vodila skozi puščavo. Kakor daleč je segal pogled, same peščene planjave. Sonce je neusmiljeno palilo z neba. Teferi je bil kar omamljen od vročine. Ko je legla noč nad pokrajino, se je ozračje toliko ohladilo, da sta deček in mezeg laže dihala.

Prispela sta do zelenice. Teferi je privezal mezga ob drevo, sam pa je legel ob njem, da bi počival.

Komaj je legel, je zaslišal iz dalekave rjoveče glasove, ki so prihajali vedno bliže.

»Zveril!« je s strahom zašepetal deček in že skočil pokonci. Napeto je gledal v smer, odkoder je prihajalo rjovenje. Zdaj je bilo že čisto

blizu in Teferi je v medlem lunem svitu zagledal dve živali, ki sta dirjali naravnost proti zelenici. Bila sta lev in levinja.

Teferi se je v trenutku spomnil na besede neznanega starčka. Zagrabil je nekaj orehov in čakal. Zveri sta se približali na kakih deset korakov in obstali. Lev je široko odpiral gobec in se pripravljajal za naskok na žrtev.

Tedajci je deček vrgel pripravljene orehe proti zverima. Kakor bi trenil sta se lev in levinja obrnila in rjoveč izginila odondod.

Naslednjega dne se je Teferi na mezgu odpravil dalje. Kmalu je zagledal pred seboj velikansko gorovje, čigar navpične stene so zapirale pot kakor ogromna vrata.

Deček je skoraj obupal. Spet je použil oreh, pričaral z lupinami vodo iz zemlje, se napil in napojil mezga. Ves preroben in z novimi močmi se je napotil navkreber.

Po dolgi hoji sta z mezgom prispela do vrha. Krasna dolina se je razprostirala na drugi strani gorovja. Po vsej dolini so bile raztrezene bele koče.

»Ah!« je vzkliknil deček, »to bo gotovo sveto mesto Aksum, cilj mojega potovanja, kraj, kjer bom našel srečo.«

Kmalu sta bila z mezgom v dolini. Pred vhomom v mesto je stržil velikanski zmaj. Iz oči mu je švigal ogenj, iz širokega žrela so mu prihajali nerazločni glasovi.

Deček Teferi je ves trepetajoč stal pred zmajem, za uhelj je držal mezga.

»Kaj hočeš ti tu, človeček?« je zagolčal zmaj s človeškim glasom.

»Prišel sem iz daljnih krajev in bi rad obiskal sveto mesto,« se je opogumil deček.

Zmaj se je zakrohotal.

»Dobro; samo prej mi moraš odgovoriti na neko vprašanje. Če mi ne odgovoriš pravilno, te pri priči raztrgam.«

»Kar vprašaj,« je dejal deček, ki mu je rasel pogum od minute do minute in je pri teh besedah stisnil v pest najdebelejši oreh, ki mu je še ostal.

»Povej mi,« je pričel zmaj, »koliko parov nog, koliko parov rok in koliko prstov imajo skupno ljudje in živali v tem mestu.«

Deček je pomislil, dvignil roko in vrgel oreh v odprto žrelo zma-

jevo, ki je bilo polno strašnih, ostrih črnih zob.

Zmaj se je spačil, zarjul. Ogromno telo se je streslo, še nekaj krčevitih sunkov in nestvor se je mrtev zvalil po fleh.

Tedaj so prihiteli iz mesta ljudje. V silnem navdušenju so obkolili dečka, ga v sprevodu odpeljali v mesto in ga slavili kot svojega rešitelja.

Deček Teferi je postal najvišji knez in obenem najvišji duhovnik svetega mesta Aksuma.

Poslal je po svoja roditelja, ki sta ga že objokovala kot mrtvega. In vsi so bili srečni.

Tako je torej deček Teferi dosegel tisto, po čemer je hrepenel, namreč srečo, ki je malokateremu smrtniku dana v polni meri.

D a v o r i n D i l c a

O znamenitih smučarjih

Vsi zimski športi, pa naj si bo to drsanje, sankanje ali smučanje, so lepi, zdravi in privlačni in srečen in zadovoljen je lahko tisti, ki more čim več časa preživeti v snežnobeli in čarobni zimski naravi. Veliko veselja in svojevrstne zabave nam nudi že sankanje; drsanje po gladkih ledenih ploskvah pa je očarljivo in osvežujoče za vsakogar, ki mora mnogo sedeti. Vse to pa prekaša smučanje, kjer se lahko neovirano gibljemo na lahkih smučeh. Smučarju je pozimi odprta vsa prekrasna zimska narava, posebno če je toliko izvežban, da ga ne

ovirajo ne hribi ne doline, ne zasneženi gozdovi in goli, s snegom pokriti grebeni; smuči ga nosijo po zimskem raju kakor na perotih.

Sedaj pa pogledjmo, kaj so že vse pre-smučali najboljši smučarji sveta! Na prvem mestu moramo omeniti velikansko smučarsko turo, ki jo je napravil v znanstvene svrhe pokojni polarni raziskovalec Roald Amundsen na južni tečaj in nazaj. V 99. dneh je Amundsen prehodil s svojim moštvo na smučeh približno 5000 kilometrov. Pri tem se je moral v veliki meri boriti z naravnimi težavami: z neprehodnimi ledeniki in silnim mrazom. Na tej ekspediciji se je moral povzpeti 3000 metrov visoko, nedvomno je, da je moral imeti s seboj odlično vztrajne in utrjene ljudi, kakršne je najti samo pri severnih narodih Evrope. Ta Amundsenova pot na smučkah na južni tečaj nima primere v zgodovini smučanja.